

[Ministeren for Grønland.]

Besejlingsmæssigt må forholdene anses for at være gode i såvel Esbjerg og Frederikshavn som i Ålborg og Nørresundby. I Hanstholm har man endnu ikke det fornødne erfaringsgrundlag for en sikker bedømmelse af besejlingsforholdene, men med den valgte udformning af Hanstholm havn, der er resultatet af indgående undersøgelse, hvori erfarne lodser har deltaget, forventer man ikke at kunne gøre det muligt under alle vejrforhold at besejle havnen med skibe af den type, som den kgl. grønlandske handel forventer at skulle benytte. Her spiller det en rolle, at ventetid uden for havnen er forbundet med meromkostninger og måske tillige kan indebære risiko for forsyningsituationen i de grønlandske distrikter, der på grund af isen kun kan besejles en kort periode hver sommer. Hensynet til sikker besejling af udskibningshavnene hermede med store skibe i al slags vejr må derfor tillægges en betydelig vægt.

Også mulighederne for at skaffe den fornødne arbejdskraft i tilflytterbyen har betydning for, om den kgl. grønlandske handel efter eventuel udflytning vil kunne virke på tilfredsstillende måde. Problemerne knytter sig i denne forbindelse især til to personalegrupper, havnearbejderne og de overordnede tjenestemænd og funktionærer. Den kgl. grønlandske handel har et stærkt varierende behov for havnearbejdere ikke blot sæsonmæssigt, men også fra dag til dag. Behovet her kan erfaringsmæssigt variere fra 0 op til 110 mand. Derfor har man en betydelig økonomisk fordel af, at man med ganske kort varsel kan skaffe det fornødne antal arbejdere uden at knytte dem fast til virksomheden. Det har hidtil været muligt i København, men vil vel næppe i samme grad kunne lade sig gøre i en provinshavn. Jeg kan i denne forbindelse nævne, at den kgl. grønlandske handel har oplyst, at der i Ålborg er lige så store vanskeligheder med at fremskaffe det tredje hold havnearbejdere som ved fremskaffelse af det tolvte hold i Københavns havn.

Ønsket om ved en eventuel udflytning at beholde det mere overordnede personale med særlige erfaringer og Grønlandskendskab i virksomheden tilgodeses formentlig bedst ved flytning til en større provinsby. Især med henblik på denne personalegruppe

må der dog efter udvalgets opfattelse foretages en undersøgelse af mulighederne for at fastholde medarbejdere ved en udflytning, før udflytningstakten kan fastlægges.

De finansielle konsekvenser af eventuel udflytning kan som omtalt i afsnit C, kap. V, ikke bedømmes med større sikkerhed. Der er peget på, at investeringsudgiften i forbindelse med at tilvejebringe havneanlæg og bygninger med en kapacitet blot som den nuværende i en af de undersøgte provinshavne anslås til at være af en størrelsesorden på omkring 40 mill. kr. eller mere end det dobbelte af, hvad Handelsens plads er vurderet til og i givet fald vil kunne indbringe. Rent bortset fra den usikkerhed, der knytter sig til dette skøn, er det imidlertid et spørgsmål, hvor stor relevans det har, idet stigningerne i godsmængden og perspektiverne med hensyn til containertrafik som nævnt kan betyde, at Handelsens nuværende plads under alle forhold vil blive uegnet til brug for den kgl. grønlandske handel. Hvad driftsomkostningerne angår, kan det ikke udelukkes, at de på længere sigt vil blive noget lavere i en provinsby, end de vil være ved forbliven i København.

Der vil næppe hverken med hensyn til investerings- eller driftsudgifter være særlig stor forskel mellem de undersøgte provinshavne, dog må det antages, at man ved udflytning til Hanstholm må regne med en noget større pakhusinvestering end ved udflytning til en af de større byer. Også ekstratransport og lageromkostninger vil her gøre sig gældende, og noget lignende gælder, omend i mindre grad, med hensyn til Frederikshavn. En udflytning af hele den kgl. grønlandske handels virksomhed til et større byområde som Ålborg og Nørresundby anslås at ville medføre en befolkningsforøgelse, når hensyn tages til familier osv., der i selve området vil dreje sig om ca. 2.000 personer. Men såfremt der vælges en delvis udflytning, reduceres de regionale forskydninger i befolkningen med ca. 40 pct.

Udvalget er som nævnt af den opfattelse, at der hverken set ud fra funktionelle eller økonomiske synspunkter er væsentlige ulemper ved gradvis at flytte den kgl. grønlandske handel enten til Ålborg, Nørresundby eller Esbjerg på et tidspunkt, hvor de nødvendige havneudvidelser i den even-